

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Præsens difficultas solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quaest. IV. Vtrum relatio terminetur, &c. 781

sonam, ut sunt vnum principium spirans, & produ-
cens per voluntatem Spiritum sanctum, cui no-
stro modo concipiendi advenit relatio spirationis
activae, quia propria, ac formalis ratio, ob quam
Pater, & Filius terminant relationem Spiritus
sancti, non est quia referuntur ad Spiritum san-
ctum, sed quia producent illum, & sunt vnum
principium eius, unde concomitanter habent, ut
ad ipsum referantur; si tamen per impossibile in-
telligeremus non resultare in Patre, & Filio illam
relationem, dummodo producerent Spiritum san-
ctum, id satis esset, ut possent terminare relatio-
nem eius.

Secundo respondeo, relationem Patris termi-
nari ad filium, ut filium, non quia relatio illa est
subsistens, (ut docebat P. Suarez, quia hoc est per
accidens ad rationem referendi, & terminandi, &
materialiter hoc ei provenit ex identificatione
eum divinitate, ut bene notavit P. Rubius in sua
replicacione si talis filiatio non esset increata, &
divina, ac proinde perfectissima substantia, non
esset subsistens) sed quia filius ut filius est termi-
nus productus à patre per generationem: nam
idem est terminus productus per generationem,
ut supra diximus ac terminus, qui respicitur per
paternitatem; in quo est notanda maxima diffe-
rentia, quae reperitur inter Patrem divinum, &
creatum; nam pater creatus non producit filium,
ut filium, quia filiatio non producit à patre
per generationem, sed resultat per emanationem
à genito in se ipso, & ideo non refertur ad filium,
ut filium, sed solum ad genitum, ut tale; quia ut
sic solum est terminus generationis, & productio-
nis paternae; unde substantia illa genita solum
erit terminus relationis paternitatis resultantis ex
vi generationis; unde si per impossibile filius ut
filius, & filiatio creata produceretur per genera-
tionem à patre; sicut tunc esset formalissimus
terminus generationis, ita etiam esset terminus
formalis paternitatis resultantis ex vi generatio-
nis; quia idem est terminus unus, ac alterius; sed
Pater aeternus per generationem producit filium
ut filium, quod non producit Pater creatus: ergo
Pater aeternus refertur per paternitatem ad filium
ut filium, ad quem non refertur Pater creatus
propter rationem discriminis inter vtrumque pa-
trem adductam.

Ad ultimum concedo antecedens, & conse-
quentiam distinguo, se respiciunt immediate, for-
maliter, & essentialiter, nego; se respiciunt media-
te, accidentaliter, & per alias relationes sibi su-
peradditas, concedo, ut supra late demonstratum
manet, quibus solum relinquitur argumentum.
Ad ultimum consequentiam respondeo, distin-
guendo consequens illius, ratio realis terminan-
di, &c. si loquatur de ratione immediata, & for-
maliter, nego; de ratione mediata, ut dictum est,
concedo; nam paternitas, v.g. immediata, & for-
maliter terminatur ad absolutum genitum, media-
te autem per oppositionem à se distinctam termi-
natur ad filiationem.

Sed contra nos insurgunt sic adversarii; quia
quodlibet relativum formaliter terminatur ad
suum correlativum: ergo formalis ratio termi-
nandi vnam relationem est relatio opposita cor-
respondens in altero extremo. Consequentia evi-
dens est, & antecedens probatur, quia relativa
sunt simul natura, cognitione, & definitione, ut
constat ex Aristotele cap. de Adaliquid. Sed ni-
hil horum haberent, nisi vnum relativum forma-
liter ad aliud terminaretur: ergo. Probatur minor
quoad primam partem, quia si pater, v.g. ut pa-
ter non terminatur ad filium, ut filius est relatus,
sed ut est hic homo genitus ab illo: ergo pater
ut pater non est simul natura cum filio ut filio,
sed cum hoc homine ut genito: at vero hic ho-
mo prius natura est genitus ab alio, quam ha-
beat relationem filiationis ad ipsum, quia filiatio
est proprietas resultans in homine genito: ergo
pater ut pater erit prius natura quam sit filius ut
filius. Et confirmatur haec pars, quia relatio ut
relatio, non pendet nisi ex fundamento, & ter-
mino: ergo si formalis terminus non est altera
relatio, per se non pendet ab illa nec requirit il-
lam: ergo ex se est prior natura, quam illa. Simi-
liques argumentum probantur aliae duae partes, quia
relatio perfecte cognoscitur, cognito fundamen-
to, & termino, & aliud non requirit: ergo si ter-
minus unus relationis non est alia relatio, non
pendet una in cognitione ab alia: non ergo simul
necessario cognoscuntur.

SVBSECTIO I.

Præsens difficultas solvitur.

Respondeo, negando relativum necessario
formaliter terminari ad correlativum, ut sic;
quod manifeste constat in relativis non mutuis,
quia ubi non est correlativum, non potest alter-
um relativum, & correlativum terminari; inde
vero intelligimus, etiam in mutuis, quamvis rela-
tivum ad correlativum, quod est simul natura cum
ipso terminetur, non tamen formaliter, ita ut re-
lationes ipsae inter se, & ad se tendant; sed una
tendit ad fundamentum alterius, & è converso, ut
declaratum est.

Ad obiectionem de similitudine naturae respon-
deo cum P. Suarez, potius inde inferri opposi-
tum, quia relatio est posterior natura, quam ter-
minus eius, ut in actu primo, seu formali ad ter-
minandum sufficienter constitutus est, quia ex
fundamento, & termino confurgit relatio, ut di-
ximus, imo aliqui authores putant effectivè fie-
ri à termino; si ergo una relatio esset terminus
alterius, ex positione unus resultaret alia, & ita
non possent esse simul natura; dicuntur ergo si-
mul natura quando mutuae sunt, quia cum re-
sultat una ex fundamento, & termino, resul-
tat alia omnino concomitanter absque ullo
ordine prioris, & posterioris inter se, & hoc
est esse simul natura; fundatur autem haec simul-
tas, non in formali habitudine earum inter
se, sed in necessaria connexion quam habent
in fundamento, & termino; quia neutra insur-
gere potest, nisi iam positus suo fundamen-
to, & termino, & illis positis ambae statim simul
necessario confurgunt; & alioqui formale funda-
mentum unus est formalis terminus alterius, &
è converso: ex quo fit, ut necessario simul sint,
positis in re fundamento, & termino vtriusque;
nam sunt eadem commutata proportionem, ut ex-
plicui, atque ita tandem efficitur, ut ipsae relatio-
nes necessario simul natura, & duratione confur-
gant; duratione, quia utraque aequali necessitate
resultat ex termino, & fundamento, quam primum
ponuntur; natura, quia nullum inter se habent
ordinem dependentiae, &c. at vero si haec com-
paratio fiat inter vnum relativum, & terminum
eius

Eccc 2 eius

eius in actu secundo seu ut actu terminantem, sic dici possunt simul natura formaliter secundum aliquos; secundum probabiliorem autem opinionem terminus ut sic posterior natura est relatione, quia ut supra dictum est, terminus ut sic terminans formaliter, constituitur per extrinsecam denominationem à relatione, quæ in illum tendit: unde illa posita, sic denominatur, & illa ablata, desinit esse hoc modo terminus, nihil intrinsecum amittendo, ut per se notum est.

Unde in forma nego sequelam, nimirum, patrem ut patrem non esse simul natura cum filio, ut filius est, sed ut est hic homo genitus, imo sicut hic homo, ut genitus est prius natura, quam ut filius, ita etiam est prius natura quam pater ut pater, quamvis sit posterius natura, quam hic homo, ut generans, & ideo quamvis pater ut sic terminetur ad hunc hominem, ut à se genitum, nihilominus non prius natura terminatur ad ipsum quam in ipso sit filiatio, non propter terminationem formalem ad ipsam filiationem, sed propter simultaneam concomitantiam omnino necessariam, ut declaratum est; quapropter licet hic homo, ut genitus sit prius natura quam ut filius, tamen in illo priori ut sic nondum intelligitur in patre paternitas, imo verissime etiam dicitur prius natura esse hunc hominem ut genitum, quam in patre sit paternitas: nam ex positione unius termini cum fundamento quod est in generante, resultat paternitas.

Ad confirmationem concedo formaliter loquendo unam relationem non pendere ab alia, nego tamen inde sequi non esse simul natura naturaliter loquendo, propter rationes dictas, nam potius si proprie ac formaliter una ab alia penderet, non posset non esse una prior natura alia; quia ipsamet dependentia est quædam posterioritas naturæ; quia vero habent necessariam concomitantiam absque ullo ordine inter se, ideo sunt simul natura.

Ex hoc præterea constat, quid dicendum sit de similitudine cognitionis; nam eadem propositione dicendum est formaliter, & immediate relationem non pendere in cognitione nisi à suo termino, (sive sit relatio talis terminus, sive sit absolutum, ut prima, & secunda conclusio explicuimus) secundum propriam rationem terminandi, & non secundum aliam relationem simul natura cum ipsa resultantem in termino huius, ut late diximus supra.

SVBSECTIO II.

Argumenta secunda sententiæ solvuntur.

AD primum respondeo non esse contra nos, sed potius pro secunda nostra conclusione, ubi asserimus, relationem mutuam non terminari ad aliam simul natura cum ipsa, sed ad fundamentum illius; v.g. paternitas non terminatur ad filiationem immediate, formaliter, & per se, sed ad genitum, terminatur autem ad filiationem, media oppositione resultante in ipsa paternitate; unde si relatio oppositionis immediate, & formaliter terminatur ad filiationem, & sic inter relationes mutuas paternitas terminatur ad absolutum, & non ad relativum ut asserit nostra secunda conclusio, & oppositio ad relativum & non ad absolutum, ut docet prima conclusio nostra; cum hoc

tamen stat, ut nulla relatio mutua terminetur ad aliam quæ sit simul natura secum; quia terminus semper est prius natura quam relatio, quæ ad illum terminatur, & sic argumentum P. Suarez nihil contra nos habet, sed potius absolute nostre sententiæ favet.

Ad secundum argumentum respondeo, neque in quantum relationem ut sic, neque in quantum relationem mutuam ut sic petere relationem terminari ad relativum, sed potius in quantum talis relatio mutua est ex vi differentie illius propter rationes positas in prima conclusione, videantur ibi latissime posite.

Ad tertium distinguo sequelam, sequeretur non posse unum cognosci, aut definiti, nisi per alterum, quod fuerit prius natura, quam ipsum, & à quo specificatur, & ad quod tendit formaliter, concedo; quod fuerit simul natura cum ipso, eo modo quo filius ut filius est simul natura cum Patre, ut Patre, nego, propter rationes supra longè lateque positas in probatione nostre conclusionis; neque ex eo quod unum relativum dependeat in sui cognitione, & definitione ab altero relativo non posterius natura, nec simul secum, sed potius prius natura quam ipsum, sequuntur absurda de circulo vitioso, nugatione & cæteris, quæ erueri intendebant adversarij, & quæ sine dubio sequerentur, si tale relativum dependeret in sui cognitione ab altero relativo simul natura secum, & definiretur per ipsum ut patet ex ijs, quæ supra diximus sect. 3. subsect. 7. pro secunda conclusione, agendo de autoritate Aristotelis, videantur ibi dicta quibus sciens, & prudens super sedeo, ne cum fastidio Lectoris actum agamus.

SVBSECTIO ULTIMA.

Argumenta tertia sententiæ solvuntur.

AD Caeteranum nego Aristotelem protulisse verba quæ pro se asserit, alia enim protulit Philosophus, quæ nobis favent, & ipsi adversantur, & sic se habent, ut mensurabile, & scibile, & intelligibile ideo dicuntur ad aliquid, quia aliud ad ipsa dicitur; nam intelligibile significat, quod in eo versetur intellectus; quæ verba nihil aliud denotant secundum communem sensum Doctorum; ideo intelligibile, visibile, scibile, &c. pertinere ad prædicamentum Ad aliquid, & poni in ipso, non quia sint ipsa formaliter ad aliquid, seu relativa, sed potius quia sunt termini relationum tertij generis, sine quibus nullo modo, aut essent, aut intelligerentur tales relationes, quia relatio essentialiter petit terminum sine quo, neque esse, neque intelligi potest, & hoc sonant illa Verba, scibile, & intelligibile; ideo dicuntur ad aliquid, id est ideo pertinent ad prædicamentum relati-onis, quia aliud ad ipsa dicitur, id est quia ipsa terminant relationes aliorum: ex quo non debet colligi, ut male arguit Caeteranus, scibile, intelligibile, visibile, &c. esse relativa, & ad aliquid formaliter constituique in esse talium non per relationes, quæ sint in ipsis, sed per relationes, quæ sunt extra ipsa, & existunt, seu inhaerent intrinsicè in scientia, intellectu, & visu, quia hoc est impossibile, ut supra late demonstravimus; nam relatio non denominat relativum, neque constituit respiciens, nisi existendo intrinsicè in subiecto, ut de se patet.

QVÆSTIO